

τά πιδιά πιρπατοῦν άμπάλουτα (ἐπί γονέων άμελούντων τά πρὸς τά τέκνα αὐτῶν οὐχί βαρέα καθήκοντα) Μακεδ.

2) Μεταφ. άκατάρτιστος, άδιόρθωτος Θράκ. (ΑΙν.)

άμπανιάζω άμάρι. άδανιάζω Πελοπν. (Βούρβουρ. Οίν.)

Έκ τοῦ οὖσ. άμπανός.

Άποκτῶ τὸ χρῶμα τοῦ έβένου, μαυρίζω έξ επιδράσεως τοῦ καπνοῦ τῆς έστίας, ἐπὶ ύφάσματος.

άμπανόξι τό, σύνηθ. άδανόξι πολλαχ. άδανόξι Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) άπανόξ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ά.)

Έκ τοῦ Περσοτουρκ. *abanos*, ὃ έξ τοῦ Έλλην. έβε-νος. Η λ. ύπὸ τὸν τύπ. άμπανόσι παρά Σομ.

Τὸ σκληρὸν καὶ μέλαν ξύλον τοῦ διοσπύρου (*diospyros*) τῆς τάξεως τῶν έβενωδῶν (*ebenaceae*) ένθ' άν.: Μαῦρος σάν άμπανόξι Πελοπν. || Φρ. **Εγίν'κα άμπανόξ** (έγινα μέλας) *Ηπ. *Νά γέν' άμπανόξ!* (νά μείνη μετά τὸν θάνατον αὐτος! *Αρά) *Ηπ. Συνών. άμπανόξυλο, άμπανός 1, έβερος. [**]

άμπανόξυλο τό, Λεξ. Δεέκ Κομ. Λάουνδ. άμπανόξ'λου Θράκ. (*Αδριανούπ.)

Έκ τῶν οὖσ. άμπανός καὶ ξύλο.

Αμπανόξι*, ὃ ίδ. []

άμπανός ὁ, έμπανος Κέρκ. Πελοπν. (Βούρβουρ.) άμπανός Πελοπν. (Βούρβουρ.) — Λεξ. Κομ. Δεέκ Λάουνδ. Βλαστ. άδανός Λέσβ. έμπανο τό, Κέρκ. Τῆν.

Έκ τοῦ Ἰταλ. *ebano*, ὃ έξ τοῦ Λατιν. *ebenus*, ὃπερ είναι τὸ άρχ. Έλλην. έβερος, αντί άμπανος, ὃπερ παρά Σομ. Η τοῦ τόνου μετακίνησης κατά τὸ συνών. άμπανόξι. Παρά Βλάχ. έμπανον.

1) **Αμπανόξι*, ὃ ίδ., Κέρκ. Πελοπν. (Βούρβουρ.) Τῆν. κ. ά. — Λεξ. Κομ. Λάουνδ.: Φρ. **Εγιν' άμπανός* (έγινη λίαν μέλας ὡς τὸ ξύλον τῆς έβένου) Βούρβουρ. *Τὸ χῶμα έγινε έμπανο* (σκληρὸν ὡς τὸ ξύλον τῆς έβένου) Τῆν. Συνών. ίδ. έν λ. άμπανόξι. 2) Οἰονδήποτε σκληρὸν ξύλον Λέσβ.

άμπαντονάρω Πελοπν. Πόντ. (Οίν.) Χίος κ. ά. άδδαδονάρω Κρήτ. Νάξ. άδδαδονάρω Θήρ. Νάξ. κ. ά. άδδαδονάρου Θράκ. (Μάδυτ.) άδδαδονάρω Κρήτ. άπαδονάρω Κρήτ. 'παντονάρω Μεγίστ. 'παδονάρου *Ιμβρ. 'παδονάρω Θήρ. 'παδονάρω Νάξ. (*Απύρανθ.) Πάρ. 'παδονιάρω Κρήτ. 'παντονιάρω Νίσυρ. 'παδονιάρω Κρήτ. άμπαντοναρίζω Νάξ. 'παντοναρίζω Χίος 'παδοναρίζω Νάξ.

Έκ τοῦ Ἰταλ. *abbandonare*. Η λ. καὶ έν κειμένῳ τοῦ 17ου αἰῶνος. Οἱ τύπ. εις -ιάρω κατ' άλλα ρήματα ὁμοίως λήγοντα. Πβ. άκκόμπανιάρω κττ.

1) Άφίνω, έγκαταλείπω ένθ' άν.: **Επαδονιάρισές τα* Κρήτ. *Τῆν άμπαντονιάρισεν έδῶ τσαι μῆνες* (ένν. τῆν σύζυγον αὐτοῦ) Νάξ. || Φρ. *Τὰ 'παδόναρα* (έξέπνευσεν, ἐπὶ ψυχορραγοῦντος) *Ιμβρ. || **Άσμ.*

Λέσι μου νά μῆ σ' αγαπῶ καὶ νά μῆ σ' άδονιάρω, μὰ σὺ κακὸ δὲ μοῦ 'καμες, πῶς θά σὲ 'παδονάρω; (*άδονιάρω* = άξιῶ τιμῆς, τιμῶ) Θήρ.

Νόπου μὲ φίλειεν κ' ἤλεε, ποτέ δον δὲ μ' άρνάται, τῶρι μὲ 'παδονιάρισε σάν καλαμζά 'ς τὸ γάβο *Απύρανθ.

Κάμε κλειδί κι αντίκλειδο, κλειδωσε τῆ γαρδιά μου, μὰ 'γὼ θά πά' νά παδρευτῶ κ' έσὲ θ' άπαδονιάρω

Κρήτ. Συνών. **άμπαντονεύω*. 2) Παραμελῶ Νίσυρ.: *Γιὰ σένα έπαντούνιαρα τῆν δουλειά μου* Νίσυρ.

***άμπαντονεύω**, άδδανδονέγου Καλαβρ. (Μπόβ.) 'δδανδονέω Άπουλ.

Έκ τοῦ Ἰταλ. ρ. *abbandonare* κατά τά εις -εύω ρήματα.

Έγκαταλείπω ένθ' άν.: **Άσμ.*

Τι 'γὼ 'έ τὸ 'δδανδονέω 'οὔτ-τ' ὄραιο σῶμα (διότι έγὼ δὲν έγκαταλείπω τὸ ὄραιο τοῦτο σῶμα) Άπουλ. Συνών. άμπαντονάρω 1.

άμπάρα ἡ, Βιθυν. Λυκ. (Λιβύσσ.) άδάρα Θράκ. (ΑΙν.)

Μεγεθ. τοῦ οὖσ. άμπάρι.

Μεγάλη άποθήκη. Συνών. άμπαρος.

άμπαρακι τό, Θράκ. (Μάλγαρ.)

*Υποκορ. τοῦ οὖσ. άμπάρι.

Μικρά άποθήκη: **Άσμ.*

Καθὼς γιόμ'σε τ' αὐλακάκι μ' | νά γιομίσ' καὶ τ' άμπαρακι μ'. Συνών. **άμπαροπούλλο*.

άμπαρα ἡ, Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Έκ τοῦ οὖσ. άμπάρι καὶ τῆς περιεκτικῆς καταλ. -έα, δι' ἦν ίδ. -εά.

Τὸ περιεχόμενον μᾶς άποθήκης, ὅσον χωρεὶ μία άποθήκη.

άμπαρα ἡ, Κύπρ.

*Αγνώστου έτύμου.

Οἶνος μεθ' ἄλατος καὶ κόκκων κοριάννου, εις τὸν ὁποῖον θέτουν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τὸ χοιρινὸν κρέας πρὸς κατασκευὴν άλλάντων: *Θά κάμω τά λουκάνικα, έδει πέντ' έξι μέρες ποῦ έχω τά τιτῶζά 'ς τῆν άμπαραν* (τιτῶζά=κρέατα).

άμπάρι τό, άμπάριν Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Κερασ.) άμπάρι κοιν. άμπάρι Τσακων. άμπάρ' Θράκ. (*Αδριανούπ.) Μακεδ. Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ά.) Τῆν. (Κῶμ.) άδάρ' Θεσσ. Λέσβ. (Πάμφιλ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) Προπ. (Κύζ.) άρμπάρι Παξ.

Έκ τοῦ Άραβοτουρκ. *ambara*. Η λ. καὶ παρά Δουκ. Addenda. (Κατὰ PKretschmer έν Byzant. Zeitschr. 7 (1898) 401 έξ τοῦ Ἰταλ. *barra*. Πβ. καὶ SFraenkel έν Byzant. Zeitschr. 7 (1898) 654 καὶ CHesseling Mots marit. 34 καὶ 38). Ο τύπ. άρμπάρι κατά τὸ άρμάρι ἡ δι' ανάπτυξιν ρ. Πβ. ΦΚουκουλ. έν 'Αθηνῶ 29 (1917) Λεξικογρ. Άρχ. 85.

Α) Κυριολ. 1) Άποθήκη ξυλίνη ἡ κτιστὴ πρὸς φύλαξιν δημητριακῶν καρπῶν, τροφίμων κττ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ά.) Τσακων.: *Γεμίζω τ' άμπάρι καρπό.* **Αδειάζω τ' άμπάρι.* *Κρύβομαι 'ς τ' άμπάρι κοιν.* *Τά 'χω 'ς τ' άμπάρι ὅλα μου τά γεννήματα* *Ηπ. **Αδάρ' γιὰ ἱλαιές* Πάμφιλ. **Εβαλα τὸ σιτάριν μὲσ' 'ς τ' άμπάριν* Κύπρ. || Φρ. **Η κοιλιὰ αὐτιουνοῦ είναι άμπάρι* (ἐπὶ άκορέστου καὶ άδηφάγου) Στερελλ. (*Αρτοτ.) κ. ά. *Τρώει ένα άμπάρι* (συνών. τῆ προηγουμένη) άγν. τόπ.

